

מו"פ ערבה דרומית דוח שנתי 2014

מספר התכנית: 645-0150-14

תחום: רימונים אדומים אביביים ובכירים בערבה דרומית

שם המחקר: ברור מכלואי רימון בעלי רגישות נמוכה לעקת אור וחום

מספר מוקד פנימי: 82310

חוקר אחראי: אבי סדובסקי – מו"פ ערבה דרומית,

מועד התחלה וסיום המחקר: התחלה 01/01/2014 סיום 31/12/2016

שלב המו"פ: מחקר נמשך

רקע תאור הבעיה ומטרות המחקר:

אחת הבעיות המרכזיות המגבילות גידול רימונים בכירים בערבה ובאזורים חמים נוספים בישראל היא ההשפעה השלילית של עקת החום-אור על צבע הפרי. העקה המשולבת גורמת לאי היווצרות והעלמות הצבע האדום בקליפה ובארילים (גרעיני הפרי), הצבע המבוקש ע"י צרכני הרימון. שני הזנים הבכירים "עכו" ו"שני" שנמצאו כמתאימים לגידול בערבה סובלים מעקה זו ואינם מגיעים לצבע האדום העז אליו מגיעים רימונים מזנים אלה באזורים היותר קרירים. פתרון ארוך טווח הוא ברור של זנים בכירים עם רגישות נמוכה לעקת האור-חום שגם בתנאי הערבה יבשילו בתחילת הקיץ ולא יאבדו את הצבע אדום עז חיצוני ופנימי המבוקש. הנחת העבודה היא שאם בתנאים המכבידים בערבה דרומית יתגלה מכלוא המניב פרי בצבע אדום, הוא יוכל להיות זן בפני עצמו או הורה למכלואים עתידיים וכמקור לזנים בעלי רגישות נמוכה לעקת חום-אור באזורי הגידול החמים בישראל (בקעה, עמק בית שאן, עמק החולה). אחוז לא קטן של מכלואי זנים ירוקי עד עם זנים נשירים נמצאו כבעלי רגישות נמוכה לעקת אור וחום ושמירה על צבע אדום עז פנימי וחיצוני גם בתנאי הקיצון בערבה דרומית במהלך הקיץ. בתכנית זו נבדקים 10 ברורים מצטיינים מהתכנית שהחלה ב 2007, ו 500 מכלואי F2 עצמי ו F1 עם הזנים המוקדמים מנווה יער: "עמק", "שני" ו"עכו" נטיעת 2012 ו 2013.

מטרת העבודה:

ברור מכלואים בכירים בעלי רגישות נמוכה לעקת חום-אור המבשילים ושומרים על צבע אדום חיצוני ופנימי בתנאי הערבה מיולי עד תחילת אוגוסט.

מהלך המחקר ושיטות העבודה:

ב 2014 בוצעו שלושה סבבי בדיקה בשבוע הראשון של יולי בתחילת אוגוסט ובסוף אוגוסט. נבדקו 600 מכלואים מנווה יער ו 100 זריעים מקומיים. ב 2014 הבשלת הרימונים בערבה דרומית התאחרה בשבועיים עד שלושה ממועדי ההבשלה בעונות הקודמות. יתכן ובגלל תנאי מזג האוויר החנטה של הפריחה הראשונה נשרה ולא באה לידי ביטוי בפרי מוקדם.

בטבלה 1 סיכום של עונות 2013 ו 2014. בתמונה 1 מכלוא 8/10 שמראה על הבכרה משמעותית וצבע אדום גם ב 2013 וגם ב 2014.

ב 2015 ינטעו המצטיינים בחלקה חדש להסתכלות נוספת.

טבלה 1: מספר מכלואים מצטיינים ב 2013 ו 2014

(דרגה =0=פסול, 1= לא לעקור, 2= מעניין מאד, מעניין מאד מאד = לריבוי מידי)

דרגה	דרגה 3	דרגה 2	דרגה 3	דרגה 2
מספר עונות	במשך שנתיים	במשך שנתיים	שנה אחת	שנה אחת
מספר עצים	10	4	10	31
תוכנית 2015	ריבוי להסתכלות שניה	ריבוי להסתכלות שניה	ריבוי להסתכלות שניה	בדיקה חוזרת

תמונה 1: מכלוא 8/10 נטיעת 2012. מכלוא זה היה בשל כבר ב 7/7/14 . ב 21/7/14 היה כבר בהבשלת יתר כפי שניתן להבחין ע"פ ההחמה הקלה בארילים.

מסקנות:

בערבה דרומית קצב הגידול של הרימונים מהיר מאד וניתן להגיע לברור ראשוני שנתיים עד שלוש מנטיעה שהן ארבע שנים מביצוע הכלאות.
 בצאצאי הכלאות בין F1 ועמק שני ועכו ושל F2 (עצמי) נמצא אחוז גבוה עם צבע אדום פנימי וחיצוני והבכרה בהשוואה לצאצאי הדור הראשון של מכלואי ירוק עד עם וונדרפול. תוצאה זו מראה כי ניתן יהיה להגיע די בקלות לרימון אדום (חיצוני ופנימי) בכיר כמבוקש.
 יש להמשיך בביצוע הכלאות של המצטיינים.